

Aktsomhetsvurderinger for bærekraftig
forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2022

for Landsorganisasjon i Norge

□

Til lesere av rapporten

Næringslivet og offentlig sektor har stor påvirkning på mennesker, samfunn, miljø og dyr og kan både bidra positivt til utvikling, men også medvirke negativt og forårsake skade. Virksomheter har derfor en nøkkelrolle i å oppnå FNs bærekraftsmål.

Denne rapporten kan brukes som redegjørelse etter åpenhetsloven, men rapporten favner bredere med klima og miljø, sirkulærøkonomi og antikorrupsjon. Våre medlemmer er forpliktet til å jobbe med aktsomhetsvurderinger og årlig rapportere på arbeidet. Medlemmer på basisnivå oppfyller også åpenhetslovens aktsomhetsvurderingsplikt, og delvis informasjonsplikten.

OECDs begrep ansvarlig næringsliv er det vi i Etisk handel Norge kaller for bærekraftig forretningspraksis. Det er den systematiske innsatsen virksomheter gjør for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan de håndterer risiko for negativ påvirkning, samt rette opp skade for mennesker, samfunn og miljø – såkalte aktsomhetsvurderinger (due diligence). Alle virksomheter, uavhengig av størrelse, er av norske myndigheter forventet å gjøre aktsomhetsvurderinger og etterleve FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Dette gjelder både næringsliv, offentlig sektor og organisasjoner.

Etisk handel Norges prinsipper for bærekraftig forretningspraksis (vår code of conduct) dekker områdene anstendig arbeid, menneskerettigheter, miljø/klima, antikorrupsjon og dyrevelferd. Rapporten viser åpenhet om hvordan virksomheten arbeider med aktsomhetsvurderinger i tråd med UNGP og OECDs retningslinjer. Alle medlemsrapportene gjøres offentlig tilgjengelig på Etisk handel Norges hjemmesider.

Heidi Furustøl

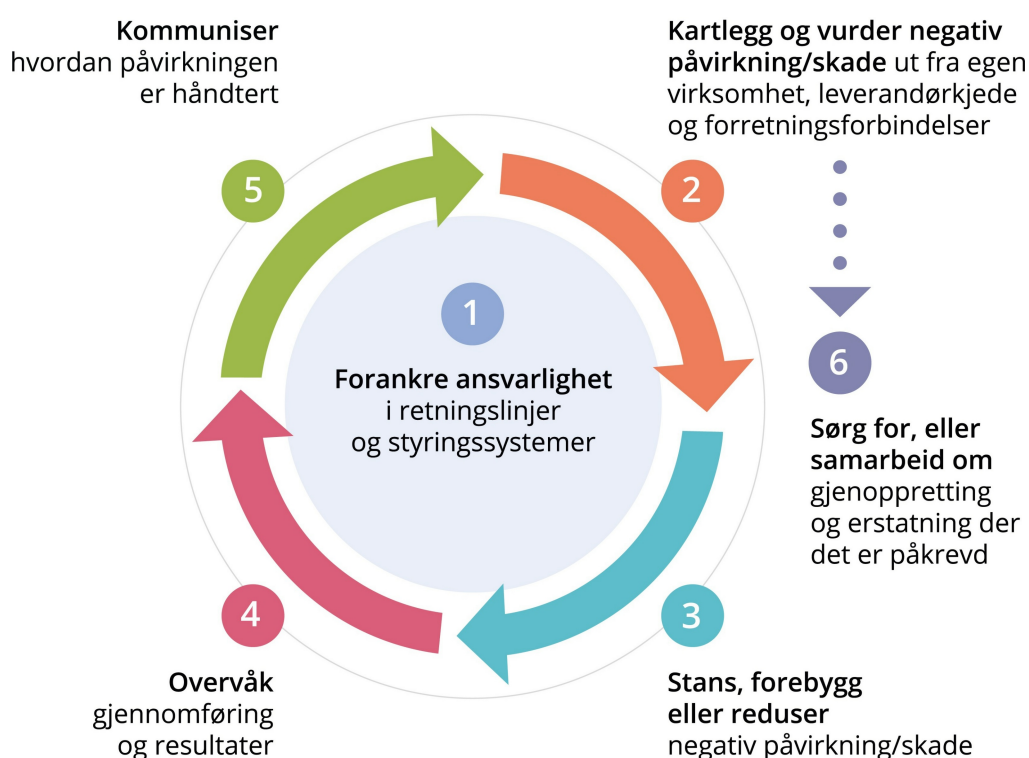
Daglig leder

Etisk handel Norge

Aktsomhetsvurderinger

Denne rapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger betyr ikke at en virksomhet ikke har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men heller at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Denne rapporten er delt inn i kapitler basert på denne modellen.

Forord av daglig leder

Landsorganisasjonene i Norge (LO) er Norges største og eldste arbeidstakerorganisasjon. Vi har 993 000 medlemmer 31.12.22, medlemmene er organisert i en rekke fagforbund tilsluttet LO.

Demokrati, rettferdig fordeling og sterke organisasjoner med bred folkelig deltakelse er forutsetningen for bærekraftige samfunn og for utviklingen, og viktige mål for LOs arbeid både nasjonalt og internasjonalt. Vi mener at den beste måten å få til dette på er gjennom å fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle - både hjemme og ute. Vårt mål er trygghet i arbeidslivet, jevnere fordeling, økt likestilling og sosial sikkerhet, kort og godt et godt og anstendig arbeidsliv. Retten til organisering, kollektive forhandlinger og streikerett står sentralt i å oppnå dette. Anstendig arbeid er den viktigste veien ut av fattigdom.

LOs internasjonale engasjement handler om solidaritet med arbeidere i alle land som kjemper for økonomisk og sosial rettferdighet. Kjernevirksomheten til LOs solidaritetsarbeid er å bidra til å styrke arbeidstakers rettferdigheter internasjonalt med fokus på organisering, kollektive forhandlinger, likestilling og sosial dialog. Kvinner og lavtlønnede er særlig utsatt for lønnsdumping og uverdige arbeidsforhold. Dette har ført til økt innsats fra LOs side på slavearbeid, med særlig fokus på landbruk og fiskeri.

LO tar en aktiv rolle i FNs bærekraftsmål. For oss er mål 8 om anstendig arbeid det viktigste, men vi har også identifisert tre andre mål som til sammen danner en helhetlig tilnærming til arbeidet vi gjør både hjemme og internasjonalt. Dette er målene om: Likestilling mellom kjønnene, Mindre ulikhet, og Stoppe klimaendringene.

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022 og LO omfattes av loven. For å sikre eierskap og forankring i arbeidet, og sørge for et planmessig og systematisk arbeid for å tilfredsstille lovens formål har LO organisert vårt arbeide med åpenhetsloven i en arbeidsgruppe. Fra midten av 2023 vil det videre arbeid og oppfølging overføres til ordinær drift.

Vår rapport for 2022 vil vise at LO har en del på plass, og arbeidet med etisk handel og åpenhetsloven vil fortsette utover i 2023.

Peggy Hessen Følsvik
LO-leder

Styrets signatur

A large, stylized handwritten signature in black ink, likely representing the board (Styret) of the organization. The signature is fluid and cursive, with a large initial 'S'.

Oslo
27.06.2023

Nøkkelinformasjon om bedriften og leverandørkjeden

Nøkkelinformasjon om bedriften

Navn på bedriften

Landsorganisasjon i Norge

Adresse hovedkontor

Torggata 12, 0181 Oslo

Viktigste merker, produkter og tjenester

LO

Beskrivelse av bedriftens struktur

LO er Norges største arbeidstakerorganisasjon med over 993 000 medlemmer. LOs ledelse består av 8 personer som velges av kongressen. Kongressen er LOs øverste beslutningsorgan, og avholdes normalt hvert fjerde år. Mellom kongressene er det LOs representantskap som er LOs høyeste myndighet. LO har også et sekretariat som møtes hver uke. Medlemmer til LOs sekretariat består av 15 faste medlemmer som velges av kongressen, og kan sammenlignes med å være LOs styre.

Daglig leder for LO er LOs valgte leder Peggy Hessen Følsvik.

Administrasjonen i LO består av 8 avdelinger og 12 regioner. Avdeling for virksomhetsstyring har ansvar for etisk handel, åpenhetsloven og foretar aktsomhetsvurderinger.

Omsetning i rapporteringsåret (NOK)

639 000 000

Antall ansatte

302

Er virksomheten omfattet av åpenhetsloven?

Ja

Vesentlige organisatoriske endringer siden forrige rapportering

LO har slått sammen de fire administrative avdelingene til en avdeling for virksomhetsstyring.

Navn, tittel for kontaktperson for rapporten

Gunn Kristoffersen, nestleder for avdeling for virksomhetsstyring

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

gunn.kristoffersen@lo.no

Informasjon om leverandørkjeden

Generell beskrivelse av bedriftens innkjøpsmodell og leverandørkjede

LO er en arbeidstakerorganisasjon og vi selger/leverer ikke materielle produkter. Vi foretar innkjøp til å dekke egen drift. Vi kjøper inn en rekke tjenester til drift, rådgivningstjenester, arrangementer med mer. Vi har også ansvar for å inngå gunstige avtaler (bank, forsikring, strøm o.l.) på vegne av våre medlemmer. I tillegg kjøper vi inn profileringsartikler som vi deler ut videre. Vi har en LO-butikk der LOs egne forbund og regionskontorer kan kjøpe profileringsartikler. Produktene leveres av Pelion, som er medlem av Etisk Handel. Vi har 15 leverandørkategorier som består av både tjenester og produkter. Disse danner grunnlaget for vår prioriterte risikoanalyse.

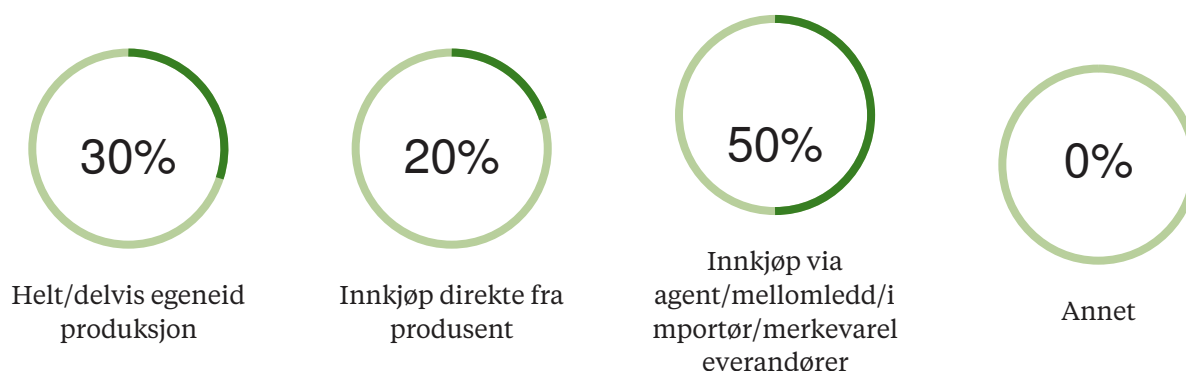
Antall leverandører som bedriften har hatt kommersielle relasjoner med i rapporteringsåret

2 500

Kommentar til antall leverandører

Dette er et ca antall tatt ut fra våre regnskapssystemer. Inneholder alt vi betaler penger til, inkludert eksempelvis økonomisk støtte eller betaling av medlemskap til organisasjoner.

Type innkjøp/ leverandørforhold

% av innkjøpsvolum basert på kroner forbrukt. LO har eierandeler i eget bygg, bank og forsikring, eget kurs og konferansehotell samt mediaselskap. Det er store volum i kroner og øre til disse leverandører.

Tallene er omtrentlige.

Innkjøpene direkte fra produsent inkluderer kommunikasjon- og rådgivningstjenester.

Liste over førsteleddsprodusenter per land

Her henviser vi til våre leverandører som er medlemmer i Etisk Handel, og deres redegjørelse for 2022: Advania, NorEngros, Pelion, Joh. Johansson Kaffe og Lilleborg.

Oppgi antall arbeidere hos førsteleddsprodusenter som bedriften har oversikt over, og hvor mange produsenter dette er basert på.

Antall arbeidere

Antall produsenter dette er basert på

Kommentar til antall arbeidere

Dette er totalsummen innrapportert til Etisk Handel fra våre leverandører.

Viktigste innsatsfaktorer/råvarer for produkter eller tjenester og geografi

Bomull	Bangladesh Kina Tyrkia Vietnam
Plast	Kina Tyskland Italia
Elektronikk	Kina Taiwan
Kakao	Elfenbenskysten Filippinene Vietnam
Kobolt	Australia Belgia Kongo Kina Finland Japan Sør-Korea Marokko Taiwan
Kobber	Kongo
Nikkel	Australia

Tinn	Belgia Bolivia Brasil Kina Spania Indonesia Japan Malaysia Peru Filippinene Polen Rwanda Thailand Taiwan USA Vietnam
Tantal	Brasil Kongo Kina Tyskland Estland Spania Frankrike India Japan Kasakhstan Makedonia Mexico Malaysia Mosambik Nigeria Thailand USA
Tungsten	Australia Brasil Kina Tyskland Japan Sør-Korea Filippinene Taiwan USA Vietnam

Lithium	De Forente Arabiske Emirater Australia Canada Kina Japan Sør-Korea USA
Grønn kaffe/råkaffe	Brasil Colombia Costa Rica Guatemala Honduras Indonesia Kenya Peru
Papir	Tyskland Finland Sverige

Oversikten over innsatsfaktorer er tatt fra våre leverandørers rapporter.

Er virksomheten leverandør til offentlig sektor?

Nei

Mål og fremdrift

Prosessmål og fremdrift i rapporteringsåret

1

Mål:

En rekke mål vi satt opp i 2021 gikk på vårt internasjonale engasjement for faglige rettigheter, likestilling, kollektive forhandlinger, rettferdig omstilling med mer.

Status:

Mye av arbeidet som er satt opp i vårt internasjonale arbeid er gjennomført. Det er laget en resultatrapport fra det Norad finansierte internasjonale arbeidet. Fra høsten 2022 startet vi et arbeid med aktsomhetsvurderinger og åpnehetsloven for egen virksomhet. Det vil være fokuset på neste års mål.

MÅL FOR KOMMENDE ÅR

1

Revidere våre etiske retningslinjer og sørge for at disse tar inn over seg aktsomhetsvurderinger og åpnehetsloven.

2

Definere roller og ansvar for ansvarlige innkjøp. Samt forankre dette arbeidet.

3

Opplæring i aktsomhetsvurderinger og oppfølging blant de som har en definert rolle.

4

Lage en intern rutine for ansvarlig innkjøpspraksis med et årshjul for oppfølging av leverandører.

5

Ferdigsstille risikokartlegging og prioritering av områder for oppfølging og tiltak, basert på svar fra egenrapporteringsskjema.

1

Forankring av bærekraft i virksomheten

Forankring av ansvarlighet knyttet til bærekraftig forretningspraksis i virksomheten handler om å ha strategier, planer, relevante policyer* og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger som er vedtatt av ledelsen. Disse bør omfatte hele virksomheten, samt virksomhetens leverandørkjede og forretningsforbindelser. Effektive styringssystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes, og arbeidet med aktsomhetsvurderinger bør være en integrert del av virksomhetens forretningsdrift. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

1.A Policy* for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

Ligger på LOs intranett. Reviderte retningslinjer er under arbeid og skal legges på LOs offentlige side. Mål om at dette er klart innen mai 2023.

1.A.2 Hva sier bedriften offentlig om sine forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, miljø og klima?

LO har retningslinjer for etisk handel og samarbeid med våre leverandører. Disse sendes ut til våre leverandører. Vi er i prosess med å revidere retningslinjene og disse vil i løpet av mai legges ut på LO sin offentlige webside. Utover dette jobber LO politisk med en rekke områder innenfor menneskerettigheter, samfunn, arbeidstakerrettigheter, miljø, klima og antikorupsjon som det finnes informasjon om på LO sine offentlige sider.

1.A.3 Hvordan er policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

Retningslinjer og prinsipper for samarbeid med leverandører er utarbeidet av en arbeidsgruppe i 2019 bestående av LOs nestleder, økonomisjef, administrasjonssjef, rådgiver næringspolitisk avdeling, rådgiver internasjonal avdeling. Disse retningslinjene inkluderer etisk handels policy for bærekraftig forretningspraksis. Prinsippene er forankret og vedtatt av LOs politiske ledelse. Disse retningslinjene revideres, forankres i en arbeidsgruppe og vedtas av LOs øverste daglige ledelse.

1.B Organisering og internkommunikasjon

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger organisert i bedriften, og hvorfor?

Det er satt ned en intern arbeidsgruppe som jobber med åpenhetsloven. Det er dedikert en prosjektleder samt en prosjekteier. Servicesjef har fått et definert ansvar for oppfølging av leverandører.

LO jobber med rutiner, roller og planer for aktsomhetsvurderingene som skal være på plass i løpet av 2023. Det overordnede og daglige ansvar for aktsomhetsvurderinger ligger til leder for virksomhetsstyring.

1.B.2 Hvordan blir betydningen av virksomhetens aktsomhetsvurderinger konkretisert og tydeliggjort for de ansatte gjennom stillingsbeskrivelse, arbeidsoppgaver og incentivordninger?

Dette vil være en del av vårt videre arbeide med å tydeliggjøre roller og ansvar i forbindelse med aktsomhetsvurderinger, innkjøp og oppfølging.

1.B.3 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre arbeidet med aktsomhetsvurderinger?

Relevante ansatte har vært med på kurs om rapportering for bedrifter i regi av Etisk Handel Norge. Ansatte som vil ha en rolle i det videre arbeidet skal få kurs i aktsomhetsvurdering og oppfølging.

1.C. Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn og miljø forankret i virksomhetens strategier og handlingsplaner?

Virksomhetens øverste dokument er LOs handlingsprogram som vedtas av kongressen hvert fjerde år. LOs handlingsprogram inneholder en rekke planer for å styrke menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø og klima. I tillegg har ledelsen valgt ut rettferdig omstilling som et strategisk satsingsområde for kongressperioden.

1.C.2 Hvordan følges virksomhetens strategier og planer for å være ansvarlig og bærekraftig opp av ledelse og styre?

Strategier og planer slik som etterlevelse av LOs handlingsprogram følges opp to ganger i året ved ledersamlinger. Det lages et oppfølgingssystem digitalt for en mer jevnlig oppfølging. LOs ledelse følger altså tett i hvilken grad vedtakene fra kongressen følges opp.

1.D Partnerskap og samarbeid med forretningsforbindelser, spesielt leverandører

1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av ansvarlighet og bærekraft i møte med forretningsforbindelser, spesielt i leverandørkjeden?

De fleste leverandører, enten som er store eller som skal ha gjentakende leveranser får tilsendt våre prinsipper for samarbeid med leverandører og etiske retningslinjer. De må også akseptere disse. Til eksempel gjorde vi en kartlegging og sendte ut våre retningslinjer til alle leverandører som leverte til LOs kongress i 2022.

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

Vi har innsett at det er viktig å ha et godt system for oppfølging av våre leverandører og kjenne til hva de leverer og hvor dette er produsert. Vi må fremover bruke mer tid på og sette av ressurser til oppfølgingen av aktsomhetsvurderinger og rapporteringer.

2

Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning eller skade på mennesker, samfunn og miljø, inkludert i leverandørkjeden og gjennom forretningsforbindelser. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvering av interessenter, spesielt påvirkede parter, er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.1 List opp virksomhetens prioriterte risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, samfunn og miljø. Merk at de prioriterte risikoene dere lister opp i tabellen under vil bli overført til trinn 3 av denne rapporten, hvor dere vil bli bedt om å besvare hvordan dere arbeider med å stanse, forebygge eller redusere den negative påvirkningen.

Prioritert negativ påvirkning / skade	Relatert tema	Geografi
	Fagorganisering og kollektive forhandlinger	
	Diskriminering	
	Regulære ansettelses	
	Miljø	
	Helse, miljø og sikkerhet	

Flere av disse temaene er en del av LOs kjernevirksomhet. Vi har også et fokus på vår påvirkning på det ytre miljø.

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.2 Beskriv: a) virksomhetens rutiner for kartlegging og identifisering av risiko og hvordan den negative påvirkningen/skaden ble identifisert og prioritert i denne perioden. b) eventuelle deler av virksomheten som ikke er dekket i denne rapporteringen (produktgrupper, egne produkter, avdelinger eller lignende) og hvorfor dere har valgt å ikke prioritere disse i det videre arbeidet; c) hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert/dere har snakket med; d) om det er identifisert områder eller tema hvor det er manglende informasjon for å danne seg et helhetlig bilde, og hvordan dere planlegger å gå frem for å få mer informasjon/håndtere dette.

LO har satt i gang en prosess der vi ber våre leverandører om å fylle ut egenrapporteringsskjema basert på etiske retningslinjer. Vi vil lage en oppfølgingsplan basert på svarene der vi ser at det er avvik. Vi iverksetter deretter passende tiltak i dialog med leverandør. Det kan være aktuelt å innhente informasjon med samarbeidende aktører slik som Etisk handel, ITUC, ILO eller lignende.

Vi har et eget etisk opplegg for oppfølging av kapitalforvaltningen. Dette er ikke definert i denne rapporten.

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE

2.A.3 Beskriv annen negativ påvirkning/skade på mennesker, samfunn og miljø som ble identifisert i kartleggingen i egen virksomhet, leverandørkjeden eller hos forretningsforbindelser i rapporteringsåret og hvordan disse er håndtert

Dette må vi komme tilbake til. Det er første gang vi rapporterer etter denne malen. Men vi har løpende oversikt over våre leverandører fra før. Et eksempel er en leverandør som ikke lenger har tariffavtale, der avsluttet vi samarbeidet.

A woman in a blue lab coat and cap is working in a laboratory. She is looking down at a piece of equipment on a table. In the background, other people in similar attire are working at a long table under bright lights.

3

Håndtering av prioritert påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte. Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres. Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FNs bærekraftsmål.

3.A Stanse, forebygge eller redusere

3.A.1 Legg til mål, status på fremdrift, og beskriv tiltak dere har iverksatt for å håndtere virksomhetens prioriterte negative påvirkning/skade på mennesker, samfunn og miljø

Prioritert negativ påvirkning/skade	
Overordnet mål :	Vi har mål for vårt miljøfyrtårnarbeide. Andre relevante mål vil lages etter at vi får inn resultater fra egenrapporteringen og aktsomhetsvurderingene.
Status :	
Mål i rapporteringsåret :	

Utførte tiltak og begrunnelse :

Mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi skal lage en plan for tiltak og oppfølging for å rette opp eventuelle skader eller negativ påvirkning.

Prioritert negativ påvirkning/skade	
Overordnet mål :	
Status :	
Mål i rapporteringsåret :	

Utførte tiltak og begrunnelse :
Mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Prioritert negativ påvirkning/skade	
Overordnet mål :	
Status :	
Mål i rapporteringsåret :	

Utførte tiltak og begrunnelse :
Mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Prioritert negativ påvirkning/skade	
Overordnet mål :	
Status :	
Mål i rapporteringsåret :	

Utførte tiltak og begrunnelse :

Mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Andre tiltak for å håndtere negativ påvirkning/skade:

Beskriv virksomhetens tverrgående tiltak for å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning/ skade på mennesker, samfunn og miljø i leverandørkjeden

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

LO er sertifisert som Miljøfyrtårn, og benytter derfor et miljøledelsessystem. Fokus mot våre leverandører er de kravene vi stiller om klima og miljø i våre leveranser.

LO foretrekker leverandører som har en miljøsertifisering.

Ved LO kongressen i 2022 hadde vi et gjennomgående fokus på bærekraft, klima og miljø i anskaffelsene.

3.B.2 Reduksjon av klimagassutslipp

Vi har bevissthet i egen virksomhet gjennom Miljøfyrtårn. LO har en miljøpolicy og konkrete mål med tiltak for å redusere klimagassutslipp.

Vi utfordrer av og til våre nærmeste samarbeidsleverandører på klimareduserende tiltak. Foretrekker leverandører med miljøsertifisering.

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis (sourcing)

Vi er tydelige på verdien av faglige rettigheter og innretter innkjøpspraksisen deretter. Dette er nedfelt formelt i våre krav til leverandører.

Vi foretrekker å kjøpe lokalt når dette er mulig.

Presser ikke priser, men vektlegger etiske krav høyere.

Vi tilstreber lange leverandørforhold og god dialog. Det skal være kjent for våre leverandører hva som forventes av de som leverandør til LO.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

Vi foretrekker produkter som er sertifiserte enten miljøsertifiseringer, eller andre bærekraftsertifiseringer. Vi handler ca 190 produkter til renhold og rekvisita og av dette er det 84 miljøproduktgrupper, som Svane, eu-blomst med mer.

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

Dette er noe av det viktigste LO gjør!

3.B.6 Bidrag til utvikling, kompetanseheving og opplæring internt og av leverandører og arbeidere i leverandørkjeden

Her vil vi se etter hvilke tiltak vi må gjennomføre basert på kartleggingen vi nå jobber med.

LO jobber uansett kontinuerlig med kompetanseheving både nasjonalt og internasjonalt når det gjelder faglige rettigheter, menneskerettigheter, likestilling, anti-korrupsjon med mer. LO har en portefølje med prosjekter i samarbeid med Norad.

3.B.7 Bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

LO har interne etiske retningslinjer som omfatter korrupsjon og bestikkelser. I tillegg har vi varslingsrutiner for korrupsjon og bestikkelser både internt og til våre internasjonale prosjekter.

LO jobber også aktiv med prosjekter i blant annet utviklingsland der kompetanseheving om korrupsjon og bestikkelser er sentralt.

3.B.8 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ innvirkning på mennesker, samfunn og miljø

LO jobber bredt med disse temaene både i Norge og internasjonal sammenheng.

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåkning av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger. Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre. Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåkning og evaluering

4.A.1 Beskriv hvem som har ansvar for å overvåke effekten av tiltak iverksatt for å håndtere virksomhetens vesentlige risiko for skade/negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, og hvordan overvåkingen gjennomføres i praksis

Leder for virksomhetsstyring har det overordnede ansvaret. Flere i avdeling for virksomhetsstyring har sentrale roller og ansvar i dette arbeidet. Dette vil også gjennomgås og revideres i løpet av 2023.

4.A.2 Beskriv hvordan dere sannsynliggjør at virksomhetens tiltak for å identifisere, forebygge og redusere negativ påvirkning faktisk fungerer

Vi forsøker å sette konkrete mål som kan måles.

Krav til våre leverandører vises ved at det faktisk skjer en endring. Vi kan også velge å skifte ut leverandører.

A woman with dark hair tied back, wearing a light blue button-down shirt and a brown leather apron, is looking down at a stove in a kitchen. The background is blurred, showing kitchen fixtures.

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomheters aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Virksomheter skal kommunisere offentlig om relevante styringsdokumentet knyttet til aktsomhetsvurderinger, eksempelvis policyer, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere bedriftens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, samfunn og miljø. Kommunikasjonen bør inkludere hvordan risikoen er avdekket og håndtert, samt hvilke effekter man oppnådde av tiltakene/aktivitetene. Etter åpenhetslovens §4 skal virksomheter som er omfattet årlig offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger.

5.A. Kommunisere eksternt

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer med berørte interessenter om håndteringen av negativ påvirkning/skade

Hvis vi oppdager uoverenstemmelse tar vi det opp med leverandør.

5.A.2 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

Vi skriver noe om dette i rapportering i forbindelse med åpenhetsloven. Vår redegjørelse vil være tilgjengelig for offentligheten.

5.A.3 Beskriv virksomhetens rutine for å ivareta og besvare eksterne henvendelser relatert til informasjonskravet pålagt virksomheter under åpenhetsloven.

LO er omfattet av åpenhetsloven og vil gi nødvendig informasjon til de som etterspør.

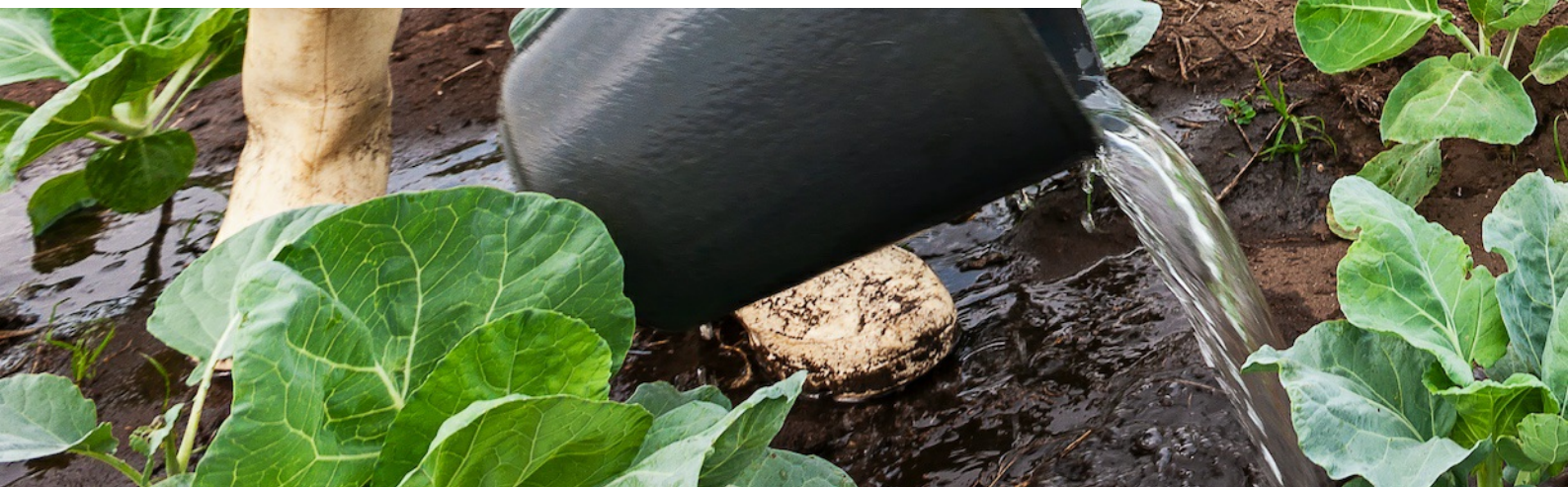
Det lages en intern rutine for ansvarlig innkjøpspraksis som også beskriver hvordan vi skal ivareta eksterne henvendelser om informasjon.

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker eller samfunn, håndteres skaden gjennom å sørge for gjenoppretting, eller samarbeide om gjenoppretting. Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert.

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser for mennesker, samfunn og miljø

Denne er under utarbeidelse.

Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

Vi starter nå opp dette systematiske arbeidet og første gang vi rapporterer som en bedrift. Dette kommer på plass i løpet av 2023.

6.B Sikre tilgang til klagemekanismer

6.B.1 Beskriv hva selskapet gjør for å sikre at påvirkede arbeidere og lokalsamfunn har tilgang til effektive mekanismer for gjenoppretting, når det er aktuelt

Vi har en internasjonal varslingskanal om LOs prosjekter i utlandet. Vi jobber også med bevisstgjøring av arbeidere og lokalsamfunn flere steder i verden. LO deltar også i internasjonale fora med fokus på faglige rettigheter slik som ILO og ITUC.

Kontaktinformasjon:

Landsorganisasjon i Norge

Gunn Kristoffersen, nestleder for avdeling for virksomhetsstyring
gunn.kristoffersen@lo.no